

2 Koningen 2:1-18 | Van vader op zoon

Eeuwigheidszondag: we herdenken de overledenen. Hoe gaat het verder nu zij er niet meer zijn? Over die vraag gaat het in het verhaal over de opvolging van Elia. Elisa mag verder gaan met het werk van Elia. Zo staan wij ook in een lange geschiedenis, en is het een uitdaging het goede nieuws over Jezus aan een nieuwe generatie door te geven.

Voor wie deze preek in een kerkdienst wil gebruiken: graag ontvang ik een melding op hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: LvK Gezang 392 : 1 en 4

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: Opwekking 672

Gebed

Kinderen naar club

Lezen: 2 Koningen 2 : 1 – 18

Zingen: Psalm 90 : 1 en 3 (GKB=LvK)

Preek

Zingen: LvK Gezang 95 : 1, 2 en 3

Kinderen terug

In Memoriam (staand)

Zingen: LvK Gezang 103 : 1, 2 en 3

Gebed

Mededelingen

Collecte

Zingen: GKB Gezang 147 : 1, 2 en 4

Zegen

Van vader op zoon

Inleiding

dia 1 – zwart

Op mijn pak heb ik een speldje.

Het is maar een klein speldje,

zeker vanaf de achterste rij kun je hem waarschijnlijk niet goed zien,

dus ik heb er maar even een foto van gemaakt.

dia 2 – visje

Het is een Ichtus-visje.

Dat visje is een oud-christelijk symbool.

Het woord 'ichtus', Grieks voor: vis, werd gebruikt als een afkorting.

Is er toevallig iemand die de betekenis weet?

'Jezus Christus, Gods Zoon, Redder.'

Dit visje is een erfenis.

Het was van mijn opa Prins.

Hij was een zakenman.

Hij verkocht bedden onder het motto 'Prins-heerlijk slapen'.

Maar hij was niet alleen beddenverkoper, hij was ook een volgeling van Jezus Christus.

Dat wilde hij laten zien in hoe hij met klanten omging, maar ook door dit Ichtus-speldje te dragen.

Als zakenman wilde hij herkenbaar zijn als christen.

Mijn opa overleed in 2008.

Toen ik 4 jaar later hier als predikant werd bevestigd, was mijn oma aanwezig.

Op die dag gaf zij mij het speldje van opa.

Voor mij is het dus niet zomaar een speldje, maar een speldje met een verhaal.

Dat maakt dit speldje voor mij extra kostbaar.

In sommige opzichten doe ik het heel anders dan opa.

Ik ben geen beddenverkoper geworden,
het lijkt er in de verste verte niet op.
Maar in andere dingen lijk ik op hem.
Als het gaat om geloof,
dan is mijn opa een voorbeeld voor me geweest.
Kritisch op al te strakke regels en lekker eigenwijs – daar
herken ik me wel in.

dia 3 – van vader op zoon

Vandaag staan we stil bij de overledenen.

Zij laten een erfenis na.

Daar denken we over na vanuit het verhaal over Elia en Elisa.

Met als thema: van vader op zoon.

Maak er ook gerust moeder of dochter van,

maar als thema bekt dat niet zo lekker, dus: van vader op
zoon.

Dat heeft ook weer alles te maken met relaties,
waar we de afgelopen weken bij hebben stilgestaan.

Nu gaat het om de relatie tussen de generaties.

1. Houdt het nu op?

dia 4 – achterblijven is moeilijk!

De dood is hard, bikkelhard.

Wat maakt de dood aan veel dingen een einde,
ook voor wie achterblijven!

Nooit meer alles met elkaar delen.

Nooit meer dat vaste loopje

of die vaste autorit naar je ouders.

Nooit meer elkaars stem via de telefoon horen.

De overledenen hebben het meegenomen in hun graf.

Wat blijft er eigenlijk van hen over?

Misschien wat bezittingen,

ook met een verhaal, zoals het visje van mijn opa.

Natuurlijk herinneringen.

Maar verder?

Heeft hun leven geen betekenis meer nu ze overleden zijn?

Houdt het nu op?

De overledenen hadden niet alleen een plek in hun families,
maar ook in deze familie: de kerk.

Ze zijn familie van ons allemaal!

Maar hoe lang houdt onze familie het nog uit?

Sterft de kerk niet langzaam maar zeker uit?

Houdt het nu op?

Over dat soort vragen gaat het in het verhaal van Elia en
Elisa.

Elia's einde nadert,

en je merkt in alles dat Elisa dat maar moeilijk kan
accepteren.

Hij klampt zich aan Elia vast!

Verschillende keren zegt Elia hem: 'blijf toch hier.'

Maar Elisa piekert er niet over: 'geen denken aan!'

Profeten vertellen Elisa dat Elia vandaag zal worden
weggenomen,

maar Elisa wil er niets van weten: 'praat me er niet van!'

Elisa kan aan niets anders denken,

voor Elia probeert hij zich groot te houden,

maar ondertussen is Elisa bang voor wat er komt.

Wat is loslaten moeilijk!

Het wordt nooit meer hetzelfde.

dia 5 – wie kan ooit Elia vervangen?

Elia was niet zomaar iemand.

Voor Elisa was hij als een vader.

Een paar jaar was Elisa met Elia opgetrokken.

Elia als meester en Elisa als leerling.

Maar hun band was steeds dieper geworden,

en op het eind is Elia een vader en Elisa de zoon.

Daarom ook die uitroep van Elisa: 'vader, vader!'

Met een raadselachtige uitspraak erachteraan:

'Strijdwagen en ruitery van Israël!'

In de Bijbel in Gewone Taal:

'U alleen kunt Israël beschermen!'

Het dringt nog eens krachtig tot Elisa door wie Elia was.

Er werden in die tijd heel wat oorlogen gevoerd,
en Israël werd van alle kanten bedreigd.
Koningen dachten met wapens te kunnen zorgen voor een veilig
land.

Maar Elia wist wel beter.

Zo lang Israël niets met God te maken wilde hebben, zou het
niet veilig zijn.

De beste manier om het land te beschermen
is te leven met de Heer, de God van hemel en aarde.

Elia's levenswerk was steeds op God te wijzen.

Want met God zou Israël veilig zijn.

Met Elia gaat een groot profeet.

Dat wordt nog eens onderstreept met zijn hemelvaart.

Een hemelse koets komt voorrijden.

Elisa moet aan de kant springen.

Elia stapt in en daar gaat hij.

Hij hoeft niet te sterven.

Ook al heeft Elia geen bijbelboek geschreven,

hij is de grootste profeet die Israël heeft gekend.

Hoe moet het als Elia er niet meer is?

Zo'n groot profeet, die is toch onvervangbaar?

Elisa heeft het er moeilijk mee.

De hele weg, van Gilgal naar Betel naar Jericho, naar over de
Jordaan,

de hele weg hangt er een zwarte mist in zijn hoofd.

Elke stap naar het einde wordt zwaarder.

En dan gaan ze ook nog het land uit, over de Jordaan, de
woestijn in.

De plek waar Israël ooit onder leiding van Jozua Israël binnen
was getrokken.

Is dit dan het einde?

Vertrekt God nu met Elia, om nooit meer terug te komen?

Houdt het nu op?

2. God geeft opvolgers

dia 6 – Elisa is Elia's erfgenaam

Nee, het houdt niet op!
Niet bij Elia.
Niet bij de overledenen die we vandaag herdenken.
Ook niet met de kerk.
God gaat door en hij geeft opvolgers.

Ook voor Elia is er een opvolger: Elisa.
Jaren geleden al door God aangewezen.
1 Koningen 19: 'Elisa, de zoon van Safat, moet je tot je eigen opvolger zalven.'
Dat heeft Elia gedaan,
en sinds die tijd is Elisa waar zijn meester is.
Elisa is jarenlang opgeleid,
klaargestoomd om het stokje over te nemen.

Maar toch: Elisa kan nog zoveel hebben geleerd,
maar ben je een profeet
als je maar lang genoeg op school hebt gezeten?
Elisa voelt zichzelf er helemaal niet klaar voor!
En daarom zijn wens:
'laat mij dubbel in uw geest delen.'
Nee, Elisa bedoelt niet dat hij een profeet wil zijn
die nog groter is dan zijn leermeester,
waardoor Elia in de schaduw van Elisa komt te staan.
De eerstgeborene kreeg altijd een dubbel deel van de erfenis
als naamdrager van de familie.
Elisa vraagt Elia: 'laat mij uw erfgenaam zijn,
laat mij de Geest na als uw erfenis,
de Geest die u van God gekregen hebt.
Dán ben ik klaar u op te volgen.'

Het gebeurt.
Elisa krijgt de Geest.
Net als Elia roept hij God aan,
en in het water van de Jordaan ontstaat een pad.
De profeten aan de overkant, uit Jericho, zien het,
en juichen: 'de geest van Elia is op Elisa neergedaald.'
Het houdt niet op: Elisa mag verder met de erfenis van Elia,

God laat Israël niet zitten, geeft het niet op,
maar geeft een opvolger: Elisa.

dia 7 – wij mogen delen in Jezus' erfenis!

We maken een sprong in de tijd.

Ook na Elisa blijft het een komen en gaan van profeten,
maar er verandert nooit echt wat.

Tot op een dag, in diezelfde Jordaan, een man wordt gedoopt,
door een zekere Johannes, die ook wel Elia wordt genoemd.

Marcus 1: 'op het moment dat hij uit het water omhoogkwam,
zag hij de hemel openscheuren en de Geest als een duif op zich
neerdalen,

en er klonk een stem uit de hemel:

"Jij bent mijn geliefde Zoon, in jou vind ik vreugde."'

Een nieuwe Zoon, een nieuwe Erfgenaam, deze keer met
hoofdletters.

De Geest van de Vader komt op de Zoon.

En dan schrijft Paulus in Kolossenzen 1:

'Breng dus met vreugde dank aan de Vader.

Hij stelt u in staat om te delen in de erfenis
die alle heiligen wacht in het licht.'

Wij hebben een erfenis!

Jezus is de erfgenaam van de Vader,
en wij delen in de erfenis van Jezus.

Nee, wij volgen Jezus niet op, zoals Elia wordt opgevolgd.

Jezus is er nog altijd.

Maar wij delen in zijn werk, mogen ermee verder gaan.

Met het onderwijs van Jezus, zijn gedachtegoed,
dat nog altijd mensen blijft inspireren.

Maar dat is niet alles!

De belangrijkste erfenis is dat we mogen delen
in het nieuwe, het eeuwige, het opstandingsleven.

De Geest van Jezus maakt ons nieuw!

Die erfenis gaat altijd door:

God zorgt ervoor dat er altijd weer

een nieuwe generatie volgelingen van Jezus opstaat.

dia 8 – verder in het spoor van de overledenen

Weer terug met beide benen op de grond.

Vandaag denken we aan de overledenen.

We noemen hun namen.

Zij laten een erfenis na.

Het werk van Jezus Christus houdt niet bij hen op:

wij mogen er verder mee gaan.

Ze hebben hun geloof, ieder op hun eigen manier,
aan ons doorgegeven.

Hun geloof, hun leven, moedigt ook ons aan.

Hebreeën 12: 'nu wij door zo'n menigte geloofsgetuigen omringd
zijn,

moeten ook wij de last van de zonde,

waarin we steeds weer verstrikt raken,

van ons afwerpen en vastberaden de wedstrijd lopen die voor
ons ligt.'

Zij bouwden op Christus,

en moedigen nu ons aan op dat spoor verder te gaan!

3. Leef met de erfenis

dia 9 – leef met de erfenis

Houdt het nu op?

Sommige dingen wel, ja.

De dood maakt aan veel een einde.

Nooit meer kan Elisa Elia om advies vragen.

Dat zit er gewoon niet meer in.

Maar Elisa krijgt wel een erfenis:

de Geest van God, die met Elia was.

Met die erfenis mag Elisa leven.

Ook wij mogen leven met een erfenis:

het geloof van wie ons zijn voorgegaan.

dia 10 – 1. je staat in een geschiedenis (stamboom)

2 Dingen daarover.

Het eerste: je staat in een geschiedenis.

Ik betrap mijzelf er wel eens op

dat ik denk dat het met mij begint.

Er is een tijd voor 1987, toen ik geboren werd, en een tijd er na.

Flauwekul natuurlijk.

Maar met de kerk is dat ook zo:

we denken wel eens dat het met ons begonnen is.

Niets daarvan: we staan in een lange rij,

op de schouders van ons voorgeslacht.

Het is goed om dat te beseffen.

dia 11 – touwfabriek

Er zijn bedrijven die benadrukken hoe lang ze al bestaan.

Ik heb het even nagezocht:

het oudste bedrijf in Nederland is een touwfabriek, G. van der Lee.

Het bestaat als sinds 1545!

Voor dat soort bedrijven, met een rijke geschiedenis, heb ik veel sympathie.

De kerk is nog veel ouders: sinds 33!

En tegelijk, net als die touwfabriek,

niet in vroeger blijven hangen, maar altijd weer nieuw.

Zoals Elisa het ook anders aanpakt dan Elia.

Maar Gods Geest gaat door, dwars door alle generaties heen.

dia 12 – 2. laat het niet stoppen! (mentor)

Het tweede: laat het niet stoppen!

En natuurlijk, daar zorgt God wel voor.

Maar wat wij ontvangen hebben van vorige generaties mogen we ook weer doorgeven aan nieuwe generaties.

We hebben voorbeelden in het geloof nodig.

Mensen die laten zien dat Jezus niet van vroeger is, maar leeft en je in beweging zet!

Mensen die laten zien hoe het eruit ziet

als je als volgeling van Jezus leeft.

We hebben geestelijke ouders nodig,

die de erfenis doorgeven aan een nieuwe generatie.

Wat zien kinderen, wat zien jongeren,

als ze naar de gemeente kijken?

Jongeren zitten over het algemeen niet te wachten op mooie praatjes,
maar willen zien wat geloven in het echt is!
Open, kwetsbaar, eerlijk, zonder opsmuk.
Durven we voor hen een voorbeeld te zijn?

dia 13 – God is niet te stoppen!
God werkt, door alle tijden heen.
Het goede nieuws van Jezus is niet te stoppen!
Steeds weer wordt het doorgegeven aan een nieuwe generatie.
Het houdt niet op!
Amen.

1 Korintiërs 15:20 | Wij zullen opstaan

Waar leef je voor? Wat maakt je leven de moeite waard? Sommige christenen in Korinte geloofden niet in de opstanding. Dít leven is dan waar je het mee moet doen. Maar de opstanding is het hart van het christelijk geloof: hierdoor is er hoop!
Voor preeklezers: ik hoor graag als mijn preek ergens gelezen wordt. Neem dan even contact met mij op: hmveurink@gmail.com.
Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: Psalm 144 : 1, 2 en 6

Stil gebed

Votum en groet

Waar8ig: 'Shine your light' en 'Wij kiezen voor de vrijheid'
(GKB Gezang 176b)

Gebed

Waar8ig: 'Onze Vader'

Kinderen naar club

Lezen: 1 Korintiërs 15 : 12 – 34

Zingen: LvK Gezang 231 : 3 en 4 (Frysk)

Preek over 1 Korintiërs 15 : 20

Zingen: LvK Gezang 90 : 1, 9, 10 en 11

Kinderen terug

Waar8ig: 'Als alles duister is' (Sela) en 'Hoe sterk u bent'
(PvN 57)

'In memoriam'

Lezen: Johannes 11 : 25 – 26

Zingen: Psalm 90 : 6 en 1

Gebed

Collecte

Zingen: GKB Gezang 111

Zegen

Wij zullen opstaan

Inleiding

dia 1 – modelspoor

Vorige week genoten wij van een uitgestelde herfstvakantie.

Jammer om dan de hele dag binnen te zitten,

dus we zijn er lekker op uit gegaan.

We belandden in Sneek, in het modelspoormuseum.

De naam zegt het al:

daar kun je modeltreintjes bewonderen.

Absolute topper was een grote modelspoorbaan

met wel 10 rijdende treinen erop.

Stilstaande modellen zijn ook mooi,

maar halen het gewoon niet bij bewegende treintjes.

Die treinen reden niet aan een stuk door hun rondjes:

je moest ze zelf laten rijden door op knoppen te duwen.

Als je dan met de ene knop een trein liet wegrijden van een station,

kon je met een andere knop een nieuwe trein het station in laten rijden.

De kinderen vonden het geweldig,

en ik misschien nog wel meer...

Ja, mannen zullen altijd kinderen blijven...

Eerst is het vooral leuk:

je laten verrassen wat er gebeurt als je op een knop duwt.

Maar op een gegeven moment weet je waar je moet kijken,

weet je ook dat je moet rennen om de hogesnelheidstrein bij te houden,

en ga je de patronen zien.

Die treinen rijden geen willekeurige rondjes: ze zijn aan elkaar gekoppeld.

Je ontdekt dat als je het ene treintje ziet, dat dan dat andere treintje ook komt, altijd.

Die twee treinen horen blijkbaar bij elkaar.

Zie je de ene, dan automatisch over een paar seconden ook de andere.

dia 2 – wij zullen opstaan

Daarmee komen we bij 1 Korintiërs 15.

Paulus zegt dat Jezus is opgestaan, als 'eerste'.

Dat staat niet op zichzelf: wij zullen volgen!

Het is het hart van de christelijke hoop:

Christus is opgestaan, dan zullen wij ook opstaan.

Net zo automatisch als die treintjes die elkaar volgen.

1. Wat maakt het leven waardevol?

dia 3 – wat maakt het leven waardevol?

Het is niet voor niets dat we juist vandaag hier bij stilstaan.

Deze zondag staan we stil bij de overledenen.

Worden we geconfronteerd met hoe kwetsbaar het leven is.

Je leeft je leven, je sterft,

de herinneringen aan jou worden al snel vager

tot je uiteindelijk vergeten bent.

Wat heeft het voor zin?

Wat maakt dan het leven nog waardevol?

dia 4 – verlangen naar leven met waarde

Want dat is wat we graag willen: een leven dat waardevol is.

Iedereen wil een leven dat de moeite waard is.

Maar wat moet je dan met de dood?

Er wordt wel eens gezegd dat de dood bij het leven hoort.

Sommigen zeggen zelfs dat ze vriendschap sluiten met de dood.

Volgens mij overschreeuwen we zo onze angst.

De dood is zo onnatuurlijk als het maar kan.

We willen de dood helemaal niet accepteren.

Daar hoef je echt geen christen voor te zijn.

Veel mensen geloven dat er toch wel 'iets' zal zijn.

Paulus zegt: 'de laatste vijand die vernietigd wordt, is de dood.'

De dood is niet mooi, nooit: de dood is een vijand.

Maar wel een vijand waar niemand van wint.

Je kunt vechten tegen de dood,

soms kun je versted staan van hoe veel levenskracht iemand nog heeft,

maar het eindigt altijd weer met de dood.

Is je hele leven dan zinloos geweest?

dia 5 – je leeft maar één keer?

De christenen in Korinte zoeken ernaar:

wat maakt ons leven nou de moeite waard?

Ze denken dat ze het gevonden hebben in hun geloof.

Jezus Christus kennen, dát maakt het leven waardevol!

Tegelijk zijn er christenen die zeggen:

'maar Jezus was natuurlijk wel een geval apart.

Hij is opgestaan uit de dood,

maar wij moeten het gewoon met dit leven doen.

Kom bij ons niet aanzetten met praatjes:

dood is gewoon dood.'

Voor deze christenen is Jezus echt wel belangrijk,

nog nooit zijn ze door iemand zo geïnspireerd geweest,

maar het blijft bij dit leven.

Paulus veegt er de vloer mee aan:

'Als wij alleen voor dit leven op Christus hopen, zijn wij de beklagenswaardigste mensen die er zijn.'

En even later:

'dan kunnen we maar beter zeggen:

"laten we eten en drinken, want morgen sterven we."'

Als dit leven alles is, dan kun je er maar beter van genieten, dan kun je er maar beter uit halen wat er in zit.

Dit is per slot van rekening je enige kans.

In de praktijk gebeurde dat in Korinte ook.

De kerk in Korinte is geen warme gemeenschap om trots op te zijn.

De gemeente is tot op het bot verdeeld.

Het is er ieder voor zich.

Gemeentelieden lopen te pronken met wat ze bereikt hebben, en leven uit het motto: 'alles is toegestaan'.

Ze namen het ervan...

YOLO heet dat tegenwoordig: you only live once.

Dat is dus niet zo'n nieuwe gedachte.

In Korinte heette het:

'laten we eten en drinken, want morgen sterven we.'

Het leven is waardevol om wat je eruit haalt.

Het leven is waardevol omdat je geniet, omdat je plezier maakt,

omdat je vrienden hebt, omdat je feest kunt vieren,

maar ook omdat je gezond bent en zelfstandig.

Als dood echt dood is,

is er weinig anders om voor te leven dan gewoon genieten.

Maar wat dan als je niet kunt genieten?

Is het leven dan niet waardevol meer?

Vorige maand werd onze dochter Lydia geboren.

Wat hoor je dan vaak: 'als ze maar gezond is...'

En ja, we zijn blij dat we een gezonde dochter hebben die groeit als kool.

Maar wat als ze nou niet gezond zou zijn?

Mist dan het belangrijkste in haar leven?
Is het dan opeens niet meer waardevol?
Of iets heel anders: als je een leven lang hebt kunnen
genieten,
als je na je pensionering nog lange reizen over de wereld hebt
gemaakt,
maar het nu allemaal niet meer gaat.
Je gezondheid gaat achteruit, je voelt je alleen,
je bent afhankelijk van de zorg van anderen.
'Uit het leven halen wat er in zit', dat zit er niet meer in.
Heeft je leven dan nog steeds waarde?
Of ben je dan klaar met leven,
en kun je maar beter die pil innemen?

dia 6 – wat laat jouw leven zien?
Wat geloof jij?
Wat maakt het leven de moeite waard?
Christenen in Korinte zeggen: 'dood is dood'.
Dat zouden we hier in de kerk niet zo snel zeggen.
Maar wat laat je leven zien?
Dat je móet genieten?
Dat het leven niet moeilijk mag zijn?
Dat altijd alles goed gaat?
Ik houd in ieder geval erg van dit leven.
Ik heb het nodig om naar mooie dingen uit te kijken.
Zo ver weg is YOLO niet...

2. Wij zullen opstaan

dia 7 – wij zullen opstaan
Wat maakt het leven waardevol?
Als de dood het einde is, moet je het zoeken in dit leven,
in de dingen die je vandaag bereikt.
Paulus zegt: je moet het niet zoeken in dit leven,
'Christus is werkelijk uit de dood opgewekt,
als de eerste van de gestorvenen.'
Wij zullen opstaan!

dia 8 – Jezus is opgestaan... voor ons!

‘Christus is werkelijk uit de dood opgewekt.’

Het is de kern van de boodschap
waarmee Paulus de wereld over trekt.

Zonder opstanding zou Paulus niets te vertellen hebben.

De grote verrassing van het christelijk geloof, is dat dood
niet dood is!

Bij Jezus dacht iedereen dat het kruis het einde was.

Zijn vijanden, maar ook zijn vrienden.

Maar het was geen einde: Jezus is opgestaan, halleluja!

‘En’, zegt Paulus, ‘als Jezus is opgestaan, dan wij ook!’

Ik moet eerlijk zeggen dat ik Paulus moeilijk te begrijpen
vindt.

Eerst wordt duidelijk dat de Korintiërs wél geloven dat Jezus
is opgestaan,

maar niet geloven dat wij zelf ook eens zullen opstaan.

Ze zien Jezus als een bijzondere, eenmalige uitzondering.

Vervolgens maakt Paulus er heel veel werk van

aan te tonen hoe belangrijk het is dat Jezus is opgestaan.

Maar dat geloofden de Korintiërs al!

Waarom maakt Paulus daar dan zo’n punt van?

Volgens Paulus kun je de opstanding van Jezus niet los zien
van onszelf.

En dan niet dat Jezus in onze gedachten voortleeft

en dat wij zelf op een geestelijke manier opstaan,

maar de hoop en de verwachting dat wij zelf,

en de overledenen die ons zijn voorgegaan,

op de dag dat Jezus terug komt, in een nieuw lichaam zullen
opstaan.

Het kán gewoon niet dat de opstanding van Jezus

een happy end voor Jezus is, een beloning op een zwaar leven,

en dat het daar bij blijft.

Jezus is niet opgestaan voor zichzelf,

dan zou het niets te betekenen hebben.

Nee: Jezus is opgestaan voor ons,

om jou het eeuwige leven te geven!

dia 9 – dat het begin van iets nieuws

Paulus noemt Jezus de eerste.

Als er één schaap over de dam is, volgt de rest vanzelf.

Zo moet je de opstanding van Jezus zien.

We hebben altijd gedacht dat dood gewoon dood is.

Maar dat blijkt niet waar te zijn!

De opstanding van Jezus is pas het begin.

Je kunt het vergelijken met een geboorte, en daar ben ik pas bij geweest.

Eerst komt het hoofdje naar buiten,

maar dat hoofdje neemt de rest van het lichaam mee.

Jezus is ons hoofd, wij zijn zijn lichaam:

hij is opgestaan, dan zullen wij volgen!

De opstanding van Jezus is niet zomaar een bijzondere gebeurtenis.

Het is de overwinning van Jezus op alle kwade machten.

De macht van de zonde, de macht van de dood:

Jezus maakt ze onschadelijk.

Jezus' opstanding is het begin van iets nieuws,

van een nieuwe werkelijkheid van een compleet andere orde dan we kennen.

Hij is het begin van een wereld waar God regeert.

dia 10 – hart van het christelijk geloof

De opstanding is het hart van het christelijk geloof.

Het is geen mooi extraatje, geen fijne bijkomstigheid.

Zonder opstanding is het christelijk geloof inhoudsloos.

Jezus is opgestaan, en wij zullen volgen!

Dat is de hoop waar christenen uit leven.

3. Wakker worden!

dia 11 – wakker worden

Wat maakt het leven waardevol?

Als christen mag je verder kijken dan dit leven.

Misschien lijkt het leven hier vrij zinloos.

Is het niet meer dan er maar het beste van maken.

Maar je leeft voor een nieuwe wereld.

Dát maakt het leven waardevol.

En daarom: wakker worden!

dia 12 – pianist

Want waar je naar uitkijkt,

maakt ook verschil in je leven vandaag.

Als je bijvoorbeeld concertpianist wilt worden,

dan ben je daar elke dag al mee bezig.

Je neemt pianoles,

je gebruikt elk loze uurtje van de dag om te oefenen,

je luistert hoe andere pianisten het doen, enzovoort.

Als je nog nooit een piano hebt aangeraakt

en helemaal niet kunt genieten van pianomuziek,

dan zou je je toch eens moeten afvragen of concertpianist wel iets voor je is...

dia 13 – begin maar alvast

Met de toekomst die Jezus geeft, is dat ook zo.

Als je uitkijkt naar het nieuwe leven,

als je uitkijkt naar een wereld van liefde,

dan begin je daar vandaag toch al mee?

Als je hoopt op een wereld van vrede,

dan blaas je toch niet de kleinste meningsverschillen op tot een enorm conflict?

Als je hoopt op een wereld van eenheid, gelijkheid, verbondenheid,

dan ga je nu toch niet verschil maken tussen mensen,

alsof sommige mensen er wel bij horen en andere niet?

Als je hoopt op een wereld van vergeving,

dan hoef je niet altijd je gelijk en je recht te krijgen.

Als je hoopt op een nieuwe wereld, waar alles goed is,

dan zoek je toch nu al het goede voor de wereld,

voor je medemens, maar ook voor de natuur?

Wakker worden: je mag alvast beginnen met de toekomst.

Paulus zegt: 'zondig niet langer.'

Daarmee bedoelt hij niet dat christenen geen zonde doen.

Helaas weten we wel beter...

Maar de opstanding van Jezus betekent wel dat de macht van de zonde gebroken is. Je kunt er voor kiezen in de macht van de zonde te blijven leven, maar dan zegt Paulus: wordt wakker, wees niet langer dood, leef met Jezus als koning!

dia 14 – de opstanding geeft het waarde Niet om daarmee recht te krijgen op het leven op Gods nieuwe wereld.

Voor God moet je niet van alles!

God gunt je het echte leven.

Dat leven hangt niet af van wat je nu doet,

maar je mag al wel met dat leven beginnen.

Liefde is geen plicht, geen zure appel om doorheen te bijten, het is onze eindbestemming.

Begin er maar mee!

Dat klinkt misschien heel romantisch:

met Jezus begint een nieuw leven, en dat is alleen maar mooi.

De Korintiërs hoopten het, maar het viel smerig tegen.

Ze merkten al snel dat je wel kunt beginnen

met een leven zoals Jezus dat deed,

maar dat anderen dan al snel over je heen lopen,

dat je niet begrepen wordt,

dat je in het beste geval wordt uitgemaakt voor een softie,

en in het slechtste geval in een arena met uitgehongerde leeuwen belandt.

Paulus heeft met wilde dieren gevochten, maar hield vol!

Juist om het uitzicht van de opstanding.

Jezus werd er voor gekruisigd,

maar dat werd juist het begin van iets nieuws!

Wij zullen opstaan.

Dát maakt het leven waardevol.

Dat maakt het leven van de overledenen waardevol.

Hun liefde, hun trouw, hun toewijding,

alles in hun leven waar een spoortje van het nieuwe leven te

zien was,
het gaat mee naar de nieuwe wereld.
Niks geen 'je leeft maar een keer, daar moet je het mee doen.'
Wij zullen, samen met hen die ons zijn voorgegaan, opstaan in
een nieuw leven.
Die hoop maakt het leven de moeite waard.
Amen.

Daniël 12:13 – God brengt je op je bestemming

Deze preek is gehouden op de 'eeuwigheidszondag', waar we stil stonden bij hen die in het afgelopen jaar zijn overleden. Maar in Daniël staat dat de dood niet de definitieve bekrachtiging is van dat het niet beter zal worden. Je hoeft geen genoeg te nemen met een wereld waar dood is, God doet dat ook niet: hij brengt je door Jezus op je bestemming.

Voor preeklezers: ik hoor graag als mijn preek ergens gelezen wordt. Neem dan even contact met mij op: hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: LvK Lied 397 : 1, 2 en 6

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: Opwekking 717

Gebed

Kinderen naar club

Lezen: Daniël 12 : 1 – 13

Zingen: Psalm 73 : 9 en 10

Preek over Daniël 12 : 13

Zingen: Psalm 68 : 2, 8 en 13

Kinderen terug

Luisterlied: 'Nu laat u mij in vrede gaan' (Sela)

'In memoriam'

Lezen: 1 Korintiërs 15 : 20 – 26

Zingen: LvK Lied 103 : 1, 2 en 3

Gebed

Collecte

Zingen: GKB Gezang 111

Zegen

God brengt je op je bestemming

Introductie bijbellezing

We gaan zo lezen uit Daniël 12.

In september zijn we in Daniël 1 begonnen,
en nu lezen we het boek uit.

De vorige keer dat we uit Daniël hebben gelezen,
was dat uit hoofdstuk 9.

We maken nu dus een flinke sprong naar de laatste bladzijde.
Eigenlijk zouden we nu Daniël 10 tot en met 12 moeten lezen,
want dat is één geheel, het gaat over één visioen,
maar dat zou wat teveel van het goede worden.

Laat ik wel even vertellen wat je in Daniël 10 en 11 kunt
lezen.

Daniël is op hoge leeftijd, ruim over de 80.

Daniël 10 begint met dat Daniël 3 weken in rouw is.

Na die weken krijgt hij een visioen te zien.

Hij ziet hoe koningen elkaar opvolgen,

en een groot deel van het visioen gaat over de koningen van
het Noorden en het Zuiden.

Het is altijd oorlog tussen die twee, en Israël ligt er
precies tussenin.

Ook na de ballingschap gaat Israël een moeilijke tijd

tegemoet.

En dan begint hoofdstuk 12.

Inleiding

dia 1 – oudjaarsdag

Vandaag is een soort oudjaarsdag.

Nee, het is nog geen 31 december.

Maar de kerk heeft een eigen kalender.

Net zoals je een schooljaar hebt, van zomervakantie tot zomervakantie,

heb je ook een kerkelijk jaar.

Volgende week begint een nieuw kerkelijk jaar,

dan begint de adventstijd van toeleven naar kerst.

Vandaag sluiten we het oude jaar af.

Deze zondag heeft een naam gekregen: 'eeuwigheidszondag'.

Dat vind ik een mooie naam.

Oudjaarsdag is vaak vooral een dag van terugblikken,

naast natuurlijk de onvermijdelijke oliebollen en astronauten.

Terugblikken, dat doen we vandaag ook,

we denken terug aan hen die in het afgelopen jaar zijn overleden.

Maar we laten het niet bij terugblikken, bij mooie herinneringen,

we kijken ook vooruit naar het eeuwige leven,

waarin de overledenen ons zijn voorgegaan.

dia 2 – pa

Voor mij komt dat dit jaar heel dichtbij.

De meesten van jullie weten dat mijn schoonvader dit jaar is overleden.

Bijna een jaar geleden kregen we het bericht:

een onschuldige vetbult was uitgegroeid tot een zeer agressieve kanker.

De artsen konden niets meer voor hem doen.

Dat komt heel hard binnen.

We zijn er direct heengegaan, hebben heel wat gehuild, en alles werd beladen.

Nog nooit was afscheid nemen zo moeilijk.
Drie maanden later, op 7 maart 2015, is hij overleden.
Hij was 57 jaar.

Bijna elke begrafenis die ik leid, zeg ik dat de dood niet bij het leven hoort.

Mensen zijn niet bedoeld om dood te gaan.

Kinderen hebben dat ook heel goed door.

We hebben aan Daniël, onze oudste zoon, uitgelegd dat opa in de hemel is.

Dat heeft hij redelijk geaccepteerd, maar soms zegt hij opeens:

'opa moet weer terugkomen uit de hemel.'

Hij heeft gelijk: de dood klopt niet.

dia 3 – God brengt je op je bestemming

Ik ben blij dat ik christen ben,

anders zou ik niet weten hoe ik hiermee kan omgaan.

Maar christenen mogen verder kijken,

net als Daniël, in Daniël 12.

Nergens in het Oude Testament is God zo duidelijk over de toekomst:

de dood heeft niet het laatste woord,

God maakt het goed, God brengt je op je bestemming!

1. De wereld klopt niet

dia 4 – de wereld klopt niet

Laten we naar Daniël gaan.

Het is het derde jaar dat koning Cyrus van Perzië aan de macht is,

het jaar 536 voor Christus.

Twee jaar geleden heeft Cyrus een decreet uitgevaardigd,

waarin hij de Joden toestemming geeft om terug te gaan naar hun eigen land.

Dat is precies waar Daniël zo lang naar heeft verlangd!

Nee, zelf kan hij die tocht niet meer maken,

hij is te oud om honderden kilometers op een kameel te zitten, maar er is toekomst voor Jeruzalem, en dat telt!

dia 5 – Daniël heeft zorgen om de toekomst

Je zou denken dat Daniël nu eindelijk rust heeft:
er is weer hoop voor zijn volk.

Niets daarvan: Daniël rouwt en vast, drie weken lang.

Want met Jeruzalem gaat het helemaal niet zo goed.

Het loopt niet bepaald storm met Joden die naar Jeruzalem willen:

de meesten vinden hun leven hier wel prima.

De Joden die wel naar Jeruzalem zijn gegaan,
krijgen daar te maken met veel tegenstand.

Zo had Daniël het zich niet voorgesteld.

Dan krijgt Daniël ook nog een visioen te zien.

In de toekomst wordt het er ook niet beter op.

Daniël ziet oorlogen, terreur en vervolging.

Egypte en Syrië proberen elkaar te overwinnen.

En welk land ligt daar tussen? Precies, Israël...

Israël zit gevangen tussen twee vuren, het kan geen kant op.

De toekomst ziet er niet goed uit!

dia 6 – verlangen naar een betere wereld

Daniël hoopt op een betere wereld.

De toestemming voor de Joden om terug naar Jeruzalem te gaan
had een goed begin daarvan moeten zijn.

Maar de wereld wordt niet beter, het gaat alleen maar
achteruit.

Een betere wereld, dat willen we allemaal.

Een wereld zonder ziekte.

Een wereld zonder pijn.

Een wereld zonder dood.

Een wereld zonder ruzie.

Een wereld zonder terreur.

Een wereld zonder angst.

Een wereld zonder haat.

Maar het gaat maar door!

Je kunt er moe van worden.

Je doet je best om er wat van te maken,

je doet je best om goed te leven,
je doet je best om lief te hebben, maar er is altijd wel wat!
En als het niet in je eigen leven is,
dan is het wel in de gebeurtenissen in de wereld.

dia 7 – God heeft het leven anders bedoeld

Deze wereld klopt gewoon niet!

Nee, ik bedoel niet dat het leven één grote teleurstelling is.

Het leven is prachtig, ik houd ervan!

Maar het leven is niet zoals het bedoeld is.

De wereld is niet zoals God het bedoeld heeft.

Het lijkt nergens naar toe te gaan, de geschiedenis blijft zich herhalen.

Juist de dood zet je daarbij stil:

waar doe ik het allemaal voor, wat stelt het nou helemaal voor?

Het leven, loopt dat niet letterlijk dood?

2. God brengt je op je bestemming

dia 8 – God brengt je op je bestemming

Maar God laat het niet bij een somber kijkje in de toekomst.

Laat het er niet bij dat het leven zwaar is,

dat er overal verdriet is.

In het visioen neemt God Daniël mee,

helemaal naar het einde van de tijd.

Zij die slapen in de aarde zullen opstaan.

God zal hen op hun bestemming brengen.

En Daniël krijgt het persoonlijk te horen:

‘ik breng je op je bestemming, Daniël!’

dia 9 – je hoeft je niet neer te leggen bij een harde wereld

Het leven loopt niet dood.

Dat is het prachtige vooruitzicht dat Daniël krijgt,

dat is de hoop van christenen,

dat is hoop voor de hele wereld.

Dat het leven tegenvalt,

dat je te maken krijgt met teleurstelling en verdriet,

dat je afscheid moet nemen van geliefden en hen moet begraven,

dat hoef je niet maar gewoon te accepteren.

Zo van: 'dat is nu eenmaal het leven,
je zult het ermee moeten doen, je moet er maar het beste van
maken.'

Dat is het levensmotto van veel Nederlanders:

'je leeft maar een keer, dus haal eruit wat erin zit.'

Volgens mij kun je dat alleen volhouden als je je afsluit voor
andermans ellende.

Alle ellende van de wereld is te zwaar voor ons, mensen.

Daniël krijgt iets anders te zien:

je hoeft het niet met deze wereld vol pijn te doen!

Hoeveel er ook mis is in deze wereld,

het loopt niet uit op het einde, op de ondergang van de
wereld,

het loopt niet uit op dat alles over en uit is.

De dood is niet het tragische einde van een moeilijk leven.

De dood is niet de definitieve bevestiging

dat het leven niet klopt, dat het leven een teleurstelling is.

Het gaat juist door, want God laat het hier niet bij!

De dood heeft niet het laatste woord,

pijn heeft niet het laatste woord,

terreur en teleurstelling hebben niet het laatste woord!

Het doet God ook pijn dat de wereld zo is.

Hij wil niet dat je je neerlegt bij deze wereld,

hij legt zichzelf er ook niet bij neer!

dia 10 – Jezus geeft je een nieuwe bestemming

Dat is het wonder van Jezus Christus:

God is zo verknocht aan zijn wereld,

houdt zo enorm veel van de wereld en de mensen die hij gemaakt
heeft,

dat hij het er niet bij kan laten:

God kan niet toekijken naar hoe wij de wereld de vernieling in
helpen.

Daarom stuurt hij zijn zoon.

Misschien wel het bekendste vers uit de bijbel, Johannes 3:16:

'Want God had de wereld zo lief dat hij zijn enige Zoon heeft gegeven,
opdat iedereen die in hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.'

De toekomst van de wereld rust op de schouders van Jezus.
Het is zijn taak, zijn bestemming, om ons leven te brengen.
Jezus heeft daarvoor moeten vechten.

Het maakt Jezus dodelijk bedroefd, en in de laatste uren van zijn leven bidt hij:

'Abba, Vader, voor u is alles mogelijk, neem deze beker van mij weg.

Maar laat niet gebeuren wat ik wil, maar wat u wilt.'

Jezus heeft de bestemming bereikt:

hij is opgestaan uit de dood met een nieuw lichaam en is bij God.

Op die bestemming wil hij jou ook brengen!

De wereld klopt niet, het leven klopt niet.

De wereld is chaos en mensen gaan dood.

Toch hoef je niet te somberen over hoe zinloos het allemaal is.

Want God heeft een bestemming in gedachten.

Voor hen waarvan we door de dood gescheiden zijn, en ook voor jezelf.

Je bent gemaakt om eeuwig te leven!

3. En de hel dan?

dia 11 – en de hel dan?

Maar hoe zit het dan met de hel?

Want het gaat in Daniël niet alleen over het eeuwig leven, maar ook over eeuwige verachting.

Ik las deze week wat van C.S. Lewis,

de schrijver van onder andere de Narnia boeken,

en hij schrijft dat er geen enkel onderwerp is

dat hij liever uit het christelijk geloof zou willen verwijderen dan de hel.

Daar kan ik me wel in vinden...

Dat stukje in Daniël wat daarover gaat, ik lees er het liefste snel overheen.

Waarom moet die hel er in een stukje dat verder zo mooi is er weer worden bijgehaald?

Moeten we nu ook nog weer onzeker zijn voor wie het eeuwige leven is?

dia 12 – de hel is bedoeld als bemoediging!

Dat zijn vragen die wij er bij stellen, tenminste, ik neem aan dat ik niet de enige ben die dat lastig vindt.

Maar in Daniël 12 gaat het daar helemaal niet over.

De hel wordt daar niet genoemd om bang te maken, maar juist om te bemoedigen!

Denk nog maar weer even aan de situatie:

Daniël heeft gezien wat een moeilijke tijd Israël tegemoet gaat.

Israël komt klem te zitten tussen de koningen van het noorden en van het zuiden.

De Joden zullen zelfs vervolgd worden, voor het eerst in de geschiedenis,

door de wrede koning Antiochus.

Maar God laat het daar niet bij zitten!

God werkt aan onze bestemming,

God werkt aan een betere wereld, de volmaakte wereld.

Daar is geen plaats voor het kwaad.

Daar is geen plaats voor hen die zich in dienst van het kwaad stellen.

Daar hoef je niet meer bang te zijn voor dood en terreur.

Het kwaad wordt door God bestraft: dat is de hel.

dia 13 – in het eeuwig leven is geen plek voor het kwaad

Het is niet de bedoeling dat je je hoofd breekt

over de vraag wie er wel en niet naar de hel gaan,

en of dat nou wel eerlijk is van God.

Ja, de hel bestaat, dat is hier in Daniël 12 duidelijk,

en ook Jezus noemt het meer dan eens.

Maar de hel is niet bedoeld om je bang te maken.
Wel om duidelijk te maken: in het eeuwige leven is geen plek voor het kwaad.

Is in dat eeuwige leven dan wel plek voor mensen?
Want dat kwaad zit in ons allemaal...

Dan komen we weer bij Jezus:

hij heeft aan het kruis het kwaad weggedragen.

De straf over zich heen gekregen voor al het kwaad dat wij doen.

Nog weer even Johannes 3, nu vers 17:

'God heeft zijn Zoon niet naar de wereld gestuurd om een oordeel over haar te vellen,

maar om de wereld door hem te redden.'

Bij hem hoef je niet bang te zijn voor de hel.

4. Rust bij God

dia 14 – rust bij God

Met Daniël mogen we meekijken de toekomst in:

hoeveel er ook mis is met deze wereld,

hoe het ook de verkeerde kant op lijkt te gaan,

hoe je ook wordt geconfronteerd met verdriet en dood,

deze wereld is niet het einde: God brengt je op je bestemming.

Dat is voor de toekomst, maar maakt vandaag al alle verschil:

je mag rust vinden bij God.

Daniël krijgt een blik in de toekomst,

maar krijgt er ook een opdracht bij:

'maar jij, ga het einde tegemoet.'

Daniël moet het nu loslaten.

Hij is op hoge leeftijd, zijn reis zit er bijna op.

'Daniël, jij hoeft de problemen van de wereld niet te dragen.

Je hebt je eigen stukje van de levensweg gelopen.

Je kunt onrustig worden van wat er allemaal nog moet gebeuren.

Maar leg dat maar bij mij neer.

Laat mij je rust geven!'

dia 15 – laat je niet opjagen

Wij mogen ook rust vinden bij God.

Ik noem drie dingen hoe dat vandaag verschil maakt.

Het eerste: laat je niet opjagen.

Als de dood het einde is, dan hangt alles van je leven af, dan hangt alles van vandaag af.

Dan moet je nu genieten, dan moet je nu gelukkig zijn, want dit is je enige kans.

Zo'n gedachte maakt mij erg onrustig.

Maar God geeft je een ander uitzicht:

je leeft niet voor vandaag, voor de reis, maar voor de bestemming!

dia 16 – laat je niet ontmoedigen

Het tweede: laat je niet ontmoedigen.

Ja, het leven is hard,

en net als je denkt dat je je leven op de rit hebt, gebeurt er wel weer iets dat je van slag brengt.

Maar laat je niet van de wijs brengen door het leven!

Tegenslag is niet het einde.

Dat geeft ruimte om het leven gewoon te nemen zoals het komt.

Soms doet het leven pijn, en dat mag!

Kijk maar naar Jezus: zijn leven deed ook pijn, maar hij hield zijn blik op de bestemming.

dia 17 – vlucht niet

Het laatste: vlucht niet.

Je hoeft verdriet niet te relativieren.

Het is goed om verdrietig te zijn om de dood.

Je hoeft je tranen niet te verstoppen en jezelf te vermannen.

Je verdriet laat namelijk je verlangen zien:

naar een wereld waar het wel allemaal goed is.

Leg je niet neer bij hoe het in deze wereld gaat,

leg je niet neer bij de dood.

Blijf verlangen naar die nieuwe wereld.

Jezus zegt: 'Kom naar mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan, dan zal ik jullie rust geven.'

Hij brengt je op je bestemming!

Amen.

Prediker 12:7 – Wat betekent de dood voor mijn leven?

Van het leven kun je genieten, maar het is ook zo weer voorbij. Wat is het geheim van het leven? Hoe kun je leven met de dood voor ogen?

Voor preeklezers: ik hoor graag als mijn preek ergens gelezen wordt. Neem dan even contact met mij op: hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: GKB Gezang 168

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: LvK Lied 397 : 1, 3, 5 en 6

Gebed

Kinderen naar club

Lezen: Prediker 11 : 1 – 12 : 14

Zingen: Psalm 90 : 1, 3 en 6

Preek over Prediker 12 : 7

Zingen: Psalm 31 : 1, 2 en 3

Kinderen terug

'In memoriam'

Lezen: 1 Korintiërs 15 : 20 – 26

Zingen: LvK Lied 103 : 1, 2 en 3

Gebed

Collecte

Zingen: Opwekking 585

Zegen

Wat betekent de dood voor mijn leven?

Inleiding

dia 1 – bijbel

In de boekenkast op mijn studeerkameer staan heel wat boeken.

Dat heb je nu eenmaal als je predikant bent...

Het oudste boek dat er staat, ik heb het meegenomen,

is een bijbel met kerkboek uit 1777.

Het is een erfstuk.

dia 2 – Prediker

Ik vind het erg interessant om deze bijbel door te bladeren.

Je duikt dan echt de geschiedenis in.

Maar bruikbaar, dat is deze bijbel niet bepaald...

Dat begint al met de letters:

het zijn Gotische letters, en je moet echt even oefenen voordat je dat kunt lezen.

De taal is ook heel erg verouderd.

Ik heb even Prediker 12:7 opgezocht, dat vers waar we vanochtend bij stilstaan.

In deze bijbel staat dat zo:

“Ende dat het stof wederom tot aerde keere / als het geweest is:

ende de geest weder tot Godt keere / die hem gegeven heeft.”

Verder is dit natuurlijk gewoon een oud boek.

De kaft is verweerd, de bladzijden zijn vergeeld, het papier is kwetsbaar.

Als je deze bijbel veel gaat gebruiken, is hij snel kapot.

Ooit werd deze bijbel veel gebruikt,

werd hij zondag na zondag meegenomen naar de kerk,

en werd hij doorgegeven van generatie op generatie.

Nu staat hij ongebruikt in mijn boekenkast.
Het is te oud om er nog iets mee te kunnen.

dia 3 – voorblad

Maar deze bijbel, die heb ik tenminste nog.

De mensen die deze bijbel ooit gebruikt hebben,
die zijn al lang niet meer in ons midden.

Deze bijbel heeft de tijd van Napoleon nog meegemaakt.

Een zekere Abraham Borg heeft zijn naam erin gezet.

Via stamboomonderzoek is er vast nog wel achter te komen
wie zijn ouders en kinderen waren,

maar het meeste van hem is gewoon vergeten.

Zijn leven, de dingen die belangrijk voor hem waren,

zijn karaktereigenschappen, zijn liefde en zijn
eigenaardigheden,

niemand kan er nog over vertellen.

Over 200 jaar, en waarschijnlijk al veel eerder,

weet ook niemand meer iets van ons.

dia 4 – wat betekent de dood voor mijn leven?

Iedereen wordt ouder en gaat een keer dood.

Op deze laatste zondag van het kerkelijk jaar staan we daar
bij stil.

Ook wij gaan een keer dood,

net zoals onze voorouders gestorven zijn.

Het slot van Prediker gaat over de dood.

Wat betekent die dood voor mijn leven?

1. Liever het leven!

dia 5 – liever het leven!

Leven is mooi!

En leven zonder zorgen, dat is nog mooier.

Wat is het fijn als je kunt genieten van het leven.

En wat is het een harde klap

als je hoort dat je ernstig ziek bent,

of als iemand van wie je houdt overlijdt.

Natuurlijk hebben we liever het leven dan de dood!

dia 6 – Prediker is een levensgenieter

Prediker heeft dat ook.

Hij zegt in deze twee hoofdstukken veel over de dood en over hoe je met de dood moet omgaan,

maar bij hem staat voorop dat het leven mooi is.

Het is geweldig als je jong bent en gezond,

als je mogelijkheden hebt om van alles te ondernemen,

als je een opleiding kunt volgen voor een mooie baan,

als je op reis gaat om de wereld te ontdekken.

Volgens Prediker is dat prachtig, luister maar:

‘Het licht is een genot.

Wat een weldaad voor de ogen om de zon te zien!

Wanneer een mens lang leeft,

laat hij dan van elke dag genieten.

Haal je hart op aan de dagen van je jeugd.

Belast je hart niet met verdriet en houd je lichaam vrij van kwalen.’

Daar is een levensgenieter aan het woord!

dia 7 – het einde van het leven komt dichterbij

Maar Prediker zegt er wel iets bij:

‘want je jeugd en jonge jaren zijn al snel voorbij.’

En dan schrijft hij een gedicht

over hoe het einde van het leven steeds dichterbij komt.

Ik word daar niet vrolijk van.

Prediker gebruikt allemaal voorbeelden

van dingen die achteruit gaan, die aftakelen.

Het is een geschenk van God als je oud wordt,

maar ouderdom komt wel met gebreken.

En uiteindelijk komt de dood.

De dood maakt een einde aan dat leven dat we zo graag willen.

Aan al die dingen die we graag nog zouden willen bereiken.

Alles waar je je voor hebt ingezet is dan voorbij.

dia 8 – op zoek naar het geheim van het leven

Dat is geen fijn vooruitzicht.

We hebben liever het leven.

En vragen ons af: wat is toch het geheim van het leven?
Vorige week is ruimterobot Philae op een komeet geland.
Jarenlang hebben wetenschappers zich hiermee beziggehouden:
hij krijgen we Philae op een komeet.
Het is gelukt, en dat is een hele prestatie!
Maar waarom al die energie steken in zo'n komeet?
Ik hoorde een interview met een wetenschapper die zei:
"Philae kan ons informatie geven over het ontstaan van het
leven."
Misschien zijn er meer redenen, dat weet ik niet,
maar het is ook een zoektocht naar het geheim van het leven.
En ik denk maar even verder:
als we weten hoe het leven is ontstaan,
dan kunnen we misschien zelf ook wel leven maken.
Misschien kunnen we de dood dan wel afschaffen!

2. De dood is onvermijdelijk

dia 9 – de dood is onvermijdelijk

Zouden we echt zo het geheim van het leven kunnen vinden?

Ik geloof er niets van, en Prediker ook niet:

"wanneer het stof terugkeert naar de aarde, weer wordt zoals
het was,

wanneer de adem van het leven weer naar God gaat, die het
leven heeft gegeven."

De dood is onvermijdelijk.

dia 10 – elk leven loopt uit op de dood

Prediker schrijft over ouder worden.

Volgens hem blijven de deuren naar de straat gesloten:

op een gegeven moment kom je niet meer buiten.

En de molen maakt geen geluid meer.

Daarmee bedoelt Prediker dat je oren steeds minder goed horen.

Het leven takelt steeds verder af.

En uiteindelijk loopt elk leven uit op de dood.

Ik zelf ben nog jong,

en ik heb het gevoel dat mijn leven nog maar net begonnen is.

Volgens Prediker is het voorbij voor je het weet.

Dat moet ik maar van hem aannemen.
Trouwens, Prediker is niet de enige die dat zegt,
ik hoor het ouderen vaker zeggen:
wat gaat het leven snel!
Mensen zijn kwetsbaar, zo veel stellen we niet voor.
We zijn helemaal afhankelijk van God.

dia 11 – het geheim van het leven: Gods adem
En dát is ook het geheim van het leven!
Prediker heeft het over stof, dat naar de aarde gaat,
en over de adem van het leven die naar God gaat.
Dat zijn mensen: stof en levensadem.
In Genesis 2:7 gaat het over de schepping van de mens.
Daar staat: “Toen maakte God, de Heer, de mens.
Hij vormde hem uit stof, uit aarde, en blies hem levensadem in
de neus.
Zo werd de mens een levend wezen.”
Het geheim van het leven is niet op een komeet te vinden.
Stof kunnen ze er ongetwijfeld vinden,
en misschien ook wel dingen die voor leven onmisbaar zijn.
Maar het geheim van het leven is dat God mensen levensadem
geeft.
En als die levensadem teruggaat naar God,
dan kan geen ruimterobot daar iets aan veranderen.

dia 12 – het heeft geen zin voor dit leven te leven
In juli zijn we begonnen met het lezen van Prediker.
Toen kwamen we al snel deze uitspraak tegen:
'lucht en leegte, zegt Prediker, lucht en leegte, alles is
leegte.'
Vandaag hebben we Prediker uitgelezen,
en aan het einde komt die uitspraak nu weer terug.
Steeds weer zag Prediker dat er prachtige dingen zijn op
aarde,
dingen om van te genieten met volle teugen,
maar dat het leven heel kwetsbaar is,
en dat we de zin van het leven

niet kunnen vinden in alles wat we hebben en doen.
De dood is onvermijdelijk, dat is de leegte van het leven.
Al onze pogingen om het leven langer te maken,
raketten die miljarden kilometers afleggen, het is leegte.
Het heeft geen zin om voor dit leven te leven.
Het enige wat zin heeft, daar kom ik zo nog op terug,
is, zoals het Prediker het noemt, 'je schepper gedenken'.

3. In Gods handen

dia 13 – in Gods handen

Maar eerst nog even over die levensadem.

Die gaat dus terug naar God die het heeft gegeven.

Maar wat gebeurt er dan?

Wat doet God met die levensadem?

Wat gebeurt er na de dood?

dia 14 – christenen weten meer dan Prediker

Het is niet de bedoeling van Prediker om daar van alles over te zeggen.

Hij weet niet hoe dat precies gaat.

Mensen die zich veel met dit bijbelboek hebben beziggehouden, zijn het niet eens over de vraag

of Prediker gelooft in een leven na de dood.

Dat klinkt misschien gek,

maar bedenk wel dat Prediker voor Jezus leefde

en dat God nog niet zo veel over zichzelf had verteld

als hij later door Jezus wel doet.

Christenen weten meer dan Prediker.

Ik denk dat Prediker wel iets wist over het leven na de dood.

Prediker wist er genoeg van om te zeggen:

het leven is zinloos, maar ontzag hebben voor God is dat niet.

Genoeg om niet voor het leven maar voor de schepper te leven.

De levensadem van de mens gaat naar God,

ons leven is in zijn handen.

En zeker na Prediker mogen we weten dat God daar iets mee doet.

dia 15 – Jezus legt zijn levensadem in Gods handen
Jezus zelf heeft het ook over zijn levensadem, je kunt ook zeggen: geest.

Dat zegt Jezus aan het kruis.

Lucas schrijft daarover, in Lucas 23:

“Rond het middaguur werd het donker in het hele land omdat de zon verduisterde.

De duisternis hield drie uur aan.

Toen scheurde het voorhangsel van de tempel doormidden.

En Jezus riep met luide stem:

‘Vader, in uw handen leg ik mijn geest.’

Toen hij dat gezegd had, blies hij de laatste adem uit.”

Jezus heeft die woorden trouwens uit Psalm 31, die we zometeen ook zingen.

dia 16 – God belooft een nieuw lichaam met levensadem

Jezus geeft zijn geest, zijn levensadem, over in de handen van God.

En dan is het niet einde verhaal!

Dan is het ook niet dat hij als een geest verder leeft.

Want twee dagen later krijgt Jezus een nieuw lichaam.

Het geheim van de mens is dat wij bestaan uit een lichaam en Gods levensadem.

En als je naar Jezus kijkt, zie je ook Gods plan met ons: ons een nieuw lichaam geven met zijn levensadem.

Dat is veel meer dan Prediker had durven hopen.

In dit leven nemen we steeds afscheid van mensen.

Juist deze zondag staan we stil

bij hen die hun laatste adem hebben uitgeblazen.

Hun leven, en ons leven net zo goed,

is in de handen van God.

De God die het leven zelf is.

4. Leef voor je schepper!

dia 17 – leef voor je schepper!

Leven is prachtig, een prachtig geschenk van God.

Zijn levensadem is het geheim van het leven.

De dood is onvermijdelijk, maar dat is niet het einde.
Leef dus voor je schepper!

dia 18 – al voor de ouderdom toeslaat
Dat is wat Prediker ons mee wil geven.
Prediker schrijft niet zomaar een gedicht over het einde van het leven.

Misschien is het je wel opgevallen dat elke zin die hij zegt, begint met 'voordat' of 'wanneer':

'wanneer de adem van het leven...' enzovoort.

Ik dacht altijd dat dat een of andere kunstzinnige manier van zeggen was.

Maar je moet Prediker 12:1 erbij nemen:

'Gedenk daarom je schepper in de dagen van je jeugd, voordat de slechte dagen komen

en de jaren naderen waarvan je zegt:

in deze jaren vind ik weinig vreugde meer.'

Over die slechte jaren schrijft Prediker dan verder.

Leef voor je schepper, juist als je nog jong bent,

leef voor je schepper, voordat de ouderdom toeslaat,

leef voor je schepper, voordat je levensadem naar God gaat.

dia 19 – er het beste van maken...

Afgelopen donderdag zat ik in de auto met de radio aan.

Het was de 'dag van de filosofie', en de dj's kregen daar een gesprek over.

Eén van hen, Sander Lantinga, vroeg zich af:

wat is eigenlijk de zin van het leven?

En zijn antwoord: het leven heeft geen zin, behalve als je in een god gelooft.

Iedereen gaat een keer dood, dan is het leven afgelopen.

Zelf gelooft hij niet in een god, dus het leven heeft geen zin.

Daarom, zei hij, moet je maar het beste van het leven maken.

Maak er een mooi leven van!

Ik ben het helemaal met Sander eens

dat als je niet in een god gelooft, het leven zinloos is.

Prediker zegt dat ook: dit leven is lucht en leegte.
Elk leven loopt uit op de dood.
En dan heb je niets meer aan alles waar je voor geleefd hebt.

dia 20 – ...of gemaakt door God

Maar ik geloof dat er wel een God is, mijn schepper,
en dat als je voor hem leeft, je leven wel zin heeft.
Ik ben gemaakt door God, hij heeft mij de levensadem
ingeblazen,
daarom hoef ik mijzelf niet te maken.
Daarom hoef ik het niet te maken met al die dingen die
Prediker onderzocht heeft:
idealen, geluk, plannen, geld, relaties, gezondheid,
eerlijkheid en wijsheid.
Die geven mijn leven geen zin, God wel.

dia 21 – waar leef jij voor?

Waar leef je voor?

Dat is de grote vraag van Prediker.

Leef je voor dit leven?

Leef je voor je gezondheid, voor je geld, voor je geluk of je
imago?

Moet je alles eruit halen, moet je het gemaakt hebben om
iemand te zijn?

Dan loopt je leven op een teleurstelling uit: je gaat dood.

Of leef je voor je schepper, die je gemaakt heeft?

Geniet je van de dingen die hij geeft,
en durf je je leven in zijn handen te leggen?

Dan is je leven de moeite waard!

Amen.